

Stille uro

Immanuel Ibsen

10. september 2017 – 7. januar 2018

Immanuel Ibsen, *Opstilling med appelsiner*, 1937.
Statens Museum for Kunst

Ud af skyggen

I september 2017 åbnede den første udstilling i 25 år og den største nogensinde om den danske maler Immanuel Ibsen (1887-1944). Den stille uro prægede Ibsens personlighed og billeder såvel som den tid, han levede i. I 1930'erne malede han sin nære motivverden: opstillinger på bordet og udsigter fra vinduet. Kontraster, asymmetri og ulmende farvespil kendetegner værkerne. I 1943 flygtede han til Sverige med sin jødiske hustru og døde der i 1944.

Malernes maler

Ibsen havde et hårdt liv, sled med sine værker og havde svært ved at sælge. På trods af hans lidt tilbagetrukne plads i dansk modernismehistorie er det vigtigt at få kendskabet til Ibsen udbredt. Han har nemlig haft en afgørende betydning for mange malere efter ham. I det lille skrift "Ukendte selvfølgeligheder om Maleri", der har fået næsten ikonisk status i kunstnerkredse, og hvis betydning har givet Ibsen tilnavnet "malernes maler", videregiver Ibsen sin opfattelse af kunstens væsen og muligheder. Han har derved haft stor betydning for efterfølgende generationer af kunstnere som fx Ejler Bille, Asger Jorn, Erik Hoppe og yngre kunstnere som Jesper Christiansen.

Sidstnævnte dyrkede Ibsen som en helt, og Ibsens skrift gav ham inspirationen til at blive billedkunstner.

Den gule billet

Ibsen ser en dag en gul sporvognsbillet ligge på den grå asfalt. Denne umiddelbart ubetydelige oplevelse får ham til at granske forholdet mellem farver i hans maleriske arbejde og i sine tekster. Jorn kalder Ibsens iagttagelser for "et styrkende salt". Historien vidner om, hvor lidt, der skal til for at antænde et følsomt og intuitivt malerisk sind.

Krisetid

Ibsen måtte i lange perioder arbejde som vognmaler om dagen og hellige sig maleriet om aftenen i skæret fra det elektriske lys. Det er ud af denne nødvendighed, at hans mest karakteristiske og bedste malerier blev til. Denne metode tvang ham til at slippe naturens farver og i stedet arbejde med en mere idébaseret kolorit. Han malede ikke naturens træer, buske og solskin, men de bitte små form- og farvemæssige forskelle i verden omkring ham.

Smukt iscenesat

Billedkunstner Jesper Christiansen iscenesatte Ibsens malerier i museets gamle smukke sale, der blev farvesammensat i samarbejde med Flügger, som generøst sponsorerede maling. PR-manager hos Flügger, Lone Kisbye udtalte:

Vi vil gerne være med til at formidle, hvordan farver kan bruges til at sætte elementer i scene, og hvordan de stærke og mindre stærke kulører i den forbindelse har hver sin eksistensberettigelse. Ibsens malerier og filosofi passer smukt ind i en sådan sammenhæng. Hvis vi kan være med til at skærpe de besøgendes sanser yderligere, har vi opnået at vise, hvad farvesatte vægge i de helt rigtige nuancer kan gøre for oplevelsen af rum og værk.

Udstillingen viste nye kunstneriske vinkler på Immanuel Ibsens oeuvre samt værker fra Ibsens slægt, som publikum ikke før havde haft mulighed for at se. Flere hundrede breve, der ejes af Ibsens barnebarn, kastede nyt lys over Ibsens liv og tanker.

Tiden var inde til en revurdering af denne raffinerede maler.

Immanuel Ibsen, Opstilling med appelsiner, 1937 (udsnit) Statens Museum for Kunst

Immanuel Ibsen, *Opstilling, bord med appelsiner, 1934* (udsnit) Deponeret på Nivaagaards Malerisamling af Louisiana Museum of Modern Art

Immanuel Ibsen, *Uden titel, u.å.* (udsnit) Privateje

Immanuel Ibsen, *Det gamle bomhus i Torvegade, ca. 1924* (udsnit) Privateje